

Libris användargrupp katalogisering, 2020-09-02

Minnesanteckningar

Närvarande:

- Harriet Aagaard, sammankallande, Kungliga biblioteket
- Eva-Lisa Holm Granath, Linköpings universitetsbibliotek
- Björn Nyqvist, Norrköpings stadsbibliotek (Götabiblioteken)
- Pär Johansson, Musik- och teaterbiblioteket
- Katja Naischtein, adjungerad sekreterare, Kungliga biblioteket
- Ingela Dahlin, Nordiska Afrikainstitutet
- Ulrika Orloff, Stockholms stadsbibliotek
- Isabel Folkesson, Göteborgs UB
- Ingrid Dannberg, BTJ
- Fatima Klanco Al Mulki, Kungliga biblioteket
- Olof Osterman, Kungliga biblioteket
- Viktoria Lundborg, Kungliga biblioteket, adjungerad
- Jörgen Boman, Västerås stadsbibliotek

1. Svenska ämnesord informerar

Viktoria informerade om att svenska ämnesord kommer att ändra alla termer som innehåller ordet "indian". Det inkluderar alla enkla termer, men även konstruktioner. I samråd med språkrådet och NE kommer termen "indian" att ersättas med "amerikanska urfolk". Även termen "ursprungsbefolkningar" kommer ersättas med "urfolk". Sammanlagt berörs 36 ämnesord. Ämnesordsförslag kommer att skickas ut. Synpunkter är välkomna. Vissa av de ändrade termerna kommer att bryta mot det vanliga mönstret med adjektivkonstruktioner som görs i Svenska ämnesord för att beskriva nationalitet och etnicitet. Enligt rådande mönster skulle det bli "urfolksamerikansk litteratur" vilket inte var en bra term enligt Språkrådet. Därför valde Svenska ämnesordsredaktionen termen "litteratur av amerikanska urfolk". Remisstiden för förslaget är tre veckor för att säkerställa att ändringarna blir korrekta. Det är bra att insatta personer blir engagerade i remissarbetet. Oklart när själva ändringarna kommer att genomföras eftersom termerna förekommer i många bibliografiska poster och städningar behöver göras både maskinellt och manuellt. Även SBI (Svenska barnboksinstitutet) kommer att städa sina indiantermer.

Ingrid frågade om en post med både Barnämnesord och SAO-termer. Finns det sådan praxis? Viktoria påpekade att SBI vill att man ska använda endast deras termer från barnlistan och att det inte rekommenderas att blanda SBI:s termer med Svenska ämnesord. Böcker som ligger i gränslandet mellan vuxen- och barnlitteratur kan bedömas olika av olika katalogiserande instanser. Men om SBI och NB har kommit överens om att det i vissa fall går bra att blanda termer så är det ok att göra så, men bör undvikas. Olof kommenterade att NB försöker att hålla barn- och vuxenlitteratur isär i möjligaste mån, men i sådana gränsfall blir det komplicerat. Ulrika bekräftade att SBI sedan tidigare har varit tydliga med att man inte ska blanda Barnämnesord och SAO.

Viktoria informerade om att ämnesordutbildningar kommer att spelas in i flera block. De ska vara öppna för alla, ingen föranmälan krävs. Senare anordnas en frågestund för de som har gått genom utbildningarna. Gruppen tyckte att det var en bra lösning.

Eva-Lisa tog upp att städningar av ämnesord har orsakat stora postöverföringar. Linköping upplever att överföring av posterna tar olika tid. Eva-Lisa påpekade att detta måste bli högprioriterat eftersom det påverkar hela Libris-exporten. Så fort någon sparar om en post med länkade ämnesord triggas alla länknings av detta ämnesord vilket resulterar i mycket stora filer. Det måste styras upp. Viktoria frågade om andra märker av detta. Ingrid berättade att de har problem med överföring av poster till Burk, men hon var inte säker om detta är relaterat till ämnesordsstädningar. Isabel har tagit upp tidigare att det vore bra om stora körningar annonserades i förväg eftersom de påverkar vanliga överföringar. Även Göteborgs UB har den senaste tiden märkt att det har varit stora fördröjningar av postöverföringar via OAI-PMH. Eva-Lisa poängterade att det är problematiskt att de stora körningarna inte är schemalagda utan orsakas av det vanliga ämnesordarbetet.

Viktoria noterade dessa synpunkter för att ta dem vidare.

2. Föregående minnesanteckningar

Harriet gick igenom det föregående mötets minnesanteckningar. Hon berättade om nya rekryteringar på enheten MSS som kommer att presenteras lite närmare vid ett senare tillfälle. Eva-Lisa påminde om att Carin Anell skulle göra ett utskick till Libris användargrupp vilket blev fördröjt. Jörgen undrade om namnet "Metadatabyrån" är klubbat. Isabel kommer att skriva en sammanställning av funktionalitet för massändringsverktyg. Harriet bekräftade att det ska vara klickbart mellan olika bärarformerna. Eva-Lisa skulle återkomma i fall det är fortfarande problem. Harriet bekräftade även att det inte ska behövas hämta om sammansatta ämnesord. Isabel menade dock att de inte har fått över de som har rättats, och ska beställa schemalagt uttag för de veckorna som det har varit fel. Det finns oklarheter i frågan, Harriet ska gå tillbaka och dubbelkolla detta. Isabel skulle också testa och återkomma till hela gruppen.

Minnesanteckningarna godkändes.

3. Nya Libris – vad händer?

Harriet berättade om nyheter i den senaste Libris XL releasen 1.18 - mall för databaser och webbplatser, språk i översättningar, 249 flyttats till 240, mycket förberedande arbetet inför verk, förbättringar i gränssnittet.

Harriet visade den nya egenskapen "Översättning av" som ersätter "Originalversion". Hon visade också hur man lägger flera språk under "Översättning av" och en workaround då verk-snipeten har en bug (man måste ta bort entiteten språk och lägga det på nytt). Det är beklagligt att det blev så krångligt, men förbättringsarbetet är inplanerat.

Intermediärt språk angavs tidigare med upprepade #h fälten vilket inte är korrekt. Det korrekta är att ange det intermediära språket med delfält #k. Anledning till den felaktiga praxisen misstänkte Olof ligger i att man ville vara konsekvent mot den tidigare Librispraxisen. Delfältet #k skapas nu i Libris XL via en ny egenskap "Intermediärt språk till översättningar".

Harriet informerade om att 25 september stängs Libris XL-projekt projektavslut. Tills dess ska textverk och registervård komma igång. Registervård som det ser ut nu innehåller mest basala funktioner.

4. Rutiner för ändringar av poster – nytt förslag.

Katja redogjorde för den interna diskussionen med NB, Kub och MSS. Vi vill i möjligaste mån undvika anmärkningar i fritext som kan skapa problem i framtiden. Vårt förslag är att återgå till den gamla praxisen och använda beskrivningsnivåer. Alla okontrollerade, icke färdigkatalogiserade poster ska få preliminärnivå som är ett standardiserat sätt att indikera att posten inte är färdigställd. Efter att posten blev rättad och kontrollerad ändras beskrivningsnivå till biblioteksnivå. I dagsläget innebär det en manuell rutin, men MSS ska se över detta. Det är önskvärt att en importerad post ska få preliminär beskrivningsnivå automatiskt.

Ändringar i huvuduppslag i poster som inte är preliminära ska resultera i CXZ-meddelande. Vi föreslog att NB skulle testa hur stor arbetsinsats det skulle bli att skicka CXZ-meddelande när ändringar görs även i preliminära poster. Olof berättade att frågan togs upp på NB, men förslaget har inte mottagits positivt.

Den tekniska lösningen för CXZ-meddelande ligger nu i förvaltningsplanen för vidare utveckling.

Björn påpekade att det ologiskt att argumentera för att det är upp till varje bibliotek att kontrollera katalogposterna man lägger bestånd på, och på grund av detta inte skicka

ut CXZ-meddelanden på förhandsposter, samtidigt som man erbjuder tjänsten Libris förvärvsrutin som skapar och lägger bestånd på katalogposter per automatik.

Isabel undrade om posterna skulle få en preliminär beskrivningsnivå automatiskt vid postimport eller avses det en manuell handpåläggning. Harriet svarade att just nu är det nog manuellt, men meningen att det skulle skötas automatiskt vid import.

Isabel påpekade att frågan om CXZ-meddelande vid ändringar av icke-preliminära poster inte bara är en angelägenhet för Kub och NB. Om förslaget går igenom så kan även andra bibliotek tvingas till att skicka CXZ-meddelande när de förbättrar posterna. Björn förtydligade att det handlar endast om ändringar i huvuduppslag som folkbiblioteken önskar att få CXZ-meddelande om.

Eva-Lisa tyckte att det vore rimligt att få meddelande när huvuduppslaget ändras.

Olof sade att frågan inte är färdigdiskuterat på NB och att de skulle ta upp det igen.

Eva-Lisa menade att om vi nu har breddat samarbetet och har andra typer av rutiner så ska vi anpassa oss till det.

Ulrika påpekade att om alla importerade poster ska få en preliminär beskrivningsnivå per automatik, kommer man inte kunna se postens tidigare beskrivningsnivå vilket kan vara intressant. Harriet menade att även om posten är gjort på NB-nivå så kan det vara en NB-nivå för just detta land och att postens nivå kan man se på postens kvalitet. Ingrid undrade om poster på preliminärnivå inte riskerar att skrivas över. I så fall kan man importera dem igen menade Harriet. Meningen är också att de preliminära importerade posterna ska kontrolleras och uppgraderas till biblioteksnivå.

Harriet sammanfattade att gruppen med viss skepsis är positiva till förslaget och att vi kan gå vidare och börja implementera förslaget genom att ta in det i hjälptexter och sätta beskrivningsnivån automatiskt vid importen. Inga synpunkter har framförts.

5. Övrigt

Fatima informerade om en kommande instruktionsfilm om hur man redigerar en post på icke-latinskt skrift. Del 2 kommer senare, den kommer att handla om hur man primärkatalogiserar på icke-latinskt alfabet.

Isabel tog frågan om parallella titlar som numera endast tas som varianttitel. Dels så utgör det ett stort pedagogiskt problem då anvisningar inte stämmer, dels syns även inte parallelltitlar i Libris webbsök. Olof kommenterade att NB gör undantag när det finns upphov knutna till parallelltitel. Då kan man ta det med i 245 med korrekt interpunktion. Harriet anmärkte att här kommer verksproblematiken in. Det är fortfarande problem med Libris webbsök och MARC-export, men målet är att det ska bli begripligt i MARC. Det är problematiskt att parallelltitel inte syns i Libris webbsök men KB har tagit beslut om att inte anpassa Libris webbsök, utan den ska göras om.

Eva-Lisa framförde synpunkter från sin kollega. Hon undrade huruvida det kommer att finnas kontrollmekanismer för när verk släpps på och att det ska finnas utbildning och att bibliotekspersonal inte ska länka fel. Harriet svarade att dessa frågor har projektet tänkt på.

Eva-Lisa efterfrågade systemförvaltningsplan för Libris XL. Harriet lovade att försöka ordna ett möte med Libris XL förvaltarna på något av höstens möten.

Eva-Lisa läste i brittiska Cataloguing and indexing att svenska nationalbibliografin har börjat dela data med Wikidata. Eva-Lisa önskade mer information om det. Harriet kommer att kolla upp det. Harriet berättade att hon ska tala om Libris XL på den europeiska Bibframe workshopen som ska hållas digitalt i september.

Eva-Lisa undrade om Libris användargruppen kommer att kunna påverka innehållet för Libris användardagen. Harriet trodde att Libris användardagen var fullplanerad och om gruppen har några idéer så ska de skickas jättesnabbt till Harriet eller Tuija.

Ulrika frågade om beståndsposter från Adlibris. Beståndsposten ska läggas under "Har komponent", men beståndsposter från Adlibris hamnar i "Hyllkod". Olof kommenterade att beståndsposterna kom in på det sättet vid övergången till den nya Libris. Problemet med att använda egenskapen "Hyllkod" är att man kan ha bara ett exemplar då. Har man flera exemplar ska man då använda "Har komponent". Enligt Ulrika har biblioteket ofta flera exemplar, men det funkar ändå trots att de inte flyttar beståndsposten från "Hyllkod" till "Har komponent". Harriet föreslog att Ulrika ska skicka problembeskrivningen direkt till Harriet.

Renskrivna och godkända anteckningar kommer ut på MARC21-lista och läggs i Verkttygslåda.